

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 15 listopada 2016 r. w sprawie z powództwa I. S. przeciwko Gminie Miejskiej P. i (...) Spółce Akcyjnej w W. o zapłatę i ustalenie, Sąd Rejonowy w Pabianicach:

1. zasądził od pozwanej Gminy na rzecz powódki:

a) kwotę 20000 zł tytułem zadośćuczynienia z odsetkami:

- od kwoty 9000 zł – ustawowymi od dnia 15 grudnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 7500 zł – ustawowymi za opóźnienie od dnia 25 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 3500 zł – ustawowymi za opóźnienie od dnia 2 marca 2016 r. do dnia zapłaty,

b) kwotę 3038 zł tytułem odszkodowania z odsetkami:

- od kwoty 1167 zł – ustawowymi od dnia 15 grudnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 898 zł – ustawowymi za opóźnienie od dnia 2 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 973 zł – ustawowymi za opóźnienie od dnia 14 września 2016 r. do dnia zapłaty,

2. zasądził od pozwanego (...) na rzecz powódki:

a) kwotę 20000 zł tytułem zadośćuczynienia z odsetkami:

- od kwoty 9000 zł – ustawowymi od dnia 15 grudnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 7500 zł – ustawowymi za opóźnienie od dnia 25 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 3500 zł – ustawowymi za opóźnienie od dnia 2 marca 2016 r. do dnia zapłaty,

b) kwotę 3038 zł tytułem odszkodowania z odsetkami:

- od kwoty 1167 zł – ustawowymi od dnia 15 grudnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 898 zł – ustawowymi za opóźnienie od dnia 2 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 973 zł – ustawowymi za opóźnienie od dnia 14 września 2016 r. do dnia zapłaty,

3. stwierdził, że pozwani – w zakresie w jakim zachodzi tożsamość roszczeń zasądzonych od nich na rzecz powódki – odpowiadają in solidum, to znaczy, że spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego z nich,

4. oddalił powództwo w pozostałej części,

5. rozdzielił stosunkowo koszty procesu między stronami pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.

[wyrok k.320]

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy poczynił ustalenia faktyczne, w oparciu o które wydał kwestionowany wyrok, a które w całości podziela i przyjmuje za własne Sąd II instancji. W tej sytuacji nie istnieje potrzeba ich powtarzania, bowiem - jak wielokrotnie podkreślał Sąd Najwyższy - w wypadku orzeczenia oddalającego apelację, wydanego na podstawie materiału zgromadzonego w postępowaniu w pierwszej instancji, bez uzupełniania postępowania dowodowego, sąd odwoławczy nie musi powtarzać dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych; wystarczy stwierdzenie, że ustalenia sądu pierwszej instancji podziela i przyjmuje za swoje, tak m. in. Sąd Najwyższy w orzeczeniach z dnia 13.12.1935 r., C III 680/34, Zb. Urz. 1936, poz. 379; z dnia 14.02.1938 r., C II 2613/37, Przegląd Sądowy z 1938 r., poz. 380; z dnia 10.11.1998 r., III CKN 792/98, OSNC z 1999 r., nr 4, poz. 83; z dnia 6 lipca 2011 r., I CSK 67/11, nie publ.; z dnia 14.02.2013r., II CSK 292/12, Lex 1318346).

[uzasadnienie k.327-334]

Powódka zaskarżyła powyższy wyrok w zakresie pkt 1 a), 2 a) i w części rozstrzygającej o kosztach procesu w pkt 5, zarzucając:

1. w zakresie pkt 1 a) i 2 a), że Sąd I instancji zasądził na rzecz powódki rażąco zaniżone zadośćuczynienie, przy uwzględnieniu cierpień psychicznych i fizycznych powódki, doznanych w związku z przedmiotowym wypadkiem, poczuciem odczuwanej przez powódkę krzywdy, rodzaju naruszonego u powódki dobra w postaci utraty zdrowia psychicznego i fizycznego, natężenia i czasu trwania naruszenia dobra, trwałości skutków naruszenia i stopnia ich uciążliwości, stopnia winy sprawcy, jego zachowania po dokonaniu naruszenia, mobilności powódki, poczucia osamotnienia w związku z wypadkiem,

2. w zakresie pkt 5 wyroku, w zakresie w jakim Sąd I instancji rozdzielił stosunkowo koszty procesu pomiędzy stronami postępowania, podczas gdy prawidłowe ustalenie wysokości zadośćuczynienia należnego powódce w związku z doznałą przez nią krzywdą, winno skutkować obciążeniem pozwanych kosztami postępowania w sprawie w całości.

W konkluzji apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie in solidum od pozwanych na rzecz powódki kwoty dochodzonej w toku procesu w tytułu zadośćuczynienia, tj. dalszej kwoty 16000 zł.

[apelacja k.339-344]

Pełnomocnik pozwanego (...) wniósł o oddalenie apelacji.

[e-protokół rozprawy 00:03:28 CD k.362]

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, zgodne z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, które Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne. W zasadniczej części na aprobatę zasługują też wyprowadzone na podstawie tych ustaleń wnioski i ocena prawna.

Apelująca kwestionuje ocenę ustalonego stanu faktycznego, która doprowadziła Sąd Rejonowy do wniosku, że odpowiednim w rozumieniu art. 445 § 1 k.c. zadośćuczynieniem na rzecz powódki jest kwota 20000 zł, a nie dochodzona z tego tytułu kwota 36500 zł. Taka ocena przynależy nie do sfery ustaleń faktycznych, a do sfery prawa materialnego, a zatem zarzut powódki musi być oceniany tylko w tych kategoriach.

Z treści przepisu art. 445 § 1 k.c. wynika, że w wypadkach uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznałą krzywdę.

Zadośćuczynienie stanowi pieniężną formę rekompensaty z tytułu szkody niemajątkowej i obejmuje swym zakresem wszelkie cierpienia fizyczne i psychiczne, jakie były udziałem poszkodowanego. Ma ono przede wszystkim charakter

kompensacyjny, a jego wartość musi z jednej strony przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość, z drugiej zaś winna być utrzymana w rozsądnych granicach w odpowiedniej relacji do doznanej krzywdy i warunków majątkowych społeczeństwa. Zadośćuczynienie ma ułatwić przezwycięzenie ujemnych następstw wypadku, zaś jego wielkość zależeć będzie od oceny całokształtu okoliczności sprawy, przede wszystkim rozmiaru doznanych cierpień fizycznych i psychicznych, ich intensywności, trwałości, czy nieodwracalnego charakteru. Od zobowiązanego poszkodowany powinien otrzymać sumę pieniężną odpowiednią do zatarcia lub złagodzenia poczucia krzywdy i odzyskania równowagi psychicznej. Nie może ono stanowić represji majątkowej dla osoby odpowiedzialnej za szkodę (tak m. in. Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 12.09.2002 r., IV CKN 1266/00, niepubl. i z dnia 30.01.2004 r., I CK 131/03, OSNC 2005, nr 2, poz. 40).

W rozpoznawanej sprawie powódka, jak prawidłowo ustalił Sąd Rejonowy, uległa wypadkowi w dniu 13 czerwca 2012 r. Była hospitalizowana od 14 do 18 czerwca 2012 r. Zastosowano wówczas leczenie zachowawcze. Po opuszczeniu szpitala powódka przebywała w domu. Do czerwca 2012 r. korzystała z pomocy córki oraz znajomej przy korzystaniu z toalety, myciu się, przygotowywaniu posiłków, sprzątaniu. Z uwagi na swój stan zdrowia po przedmiotowym zdarzeniu powódka nie mogła sprawować opieki nad swoją 91-letnią matką, którą codziennie wcześniej odwiedzała. Opiekę tę przejęła córka powódki. Przed wypadkiem powódka była osobą pełną energii, towarzyską, często podróżowała. Po wypadku zamknęła się w sobie, zaniechała podróży, żywiła obawę przed wyjściem z domu. Stroni od spotkań z córką i przyjaciółką. Kiedy ma się z nimi spotkać, oczekuje, że zostanie przewieziona na miejsce samochodem. W wyniku wypadku powódka doznała urazu głowy, prawdopodobnie ze wstrząśnieniem mózgu i podejrzeniem złamania dolnej ściany oczodołu prawego z odmą śródczołową i podskórną prawej połowy twarzy, co skutkowało powstaniem subiektywnego zespołu pourazowego – utrwalonej nerwicy pourazowej, której objawy nadal się utrzymują. Nerwica ta skutkuje trwałym uszczerbkiem na zdrowiu wynoszącym 7%. U powódki nie doszło do długotrwałego uszkodzenia układu nerwowego w sensie uszkodzeń strukturalnych. Uszkodzenie powłok twarzy skutkowało długotrwałym uszczerbkiem na zdrowiu wynoszącym 5%. Cierpienia fizyczne powódki związane z bólem głowy i twarzy po wypadku były znaczne przez 10 dni, później były umiarkowane przez 5 tygodni, a następnie stopniowo malały. Bolesność okolicy prawego oczodołu utrzymywała się przez kilka tygodni. Dolegliwości bólowe występowały również podczas żucia pokarmu. Prawa połowa twarzy była pokryta krwinkami, które goiły się przez 5 tygodni. Dolegliwości te powodowały również dolegliwości psychiczne. Obrzęknięta i sina twarz kępowała powódkę i uniemożliwiała jej kontakt z innymi ludźmi. Rokowania co do stanu zdrowia powódki, poza sferą psychiczną, są dobre. Skutki wypadku utrzymywały się przez 2 miesiące. W pierwszych dniach po wypadku powódka również dwoiła ku gorze. Objaw ten ustąpił przed upływem 6 miesięcy od wypadku. Leczenie powódki było zachowawcze i polegało na zakraplaniu obu oczu przez miesiąc oraz na stosowaniu okładów prawego oczodołu. Powódka przyjmowała również antybiotyki, żeby zapobiec zropieniu krwinków i martwicy tkanek.

Powódka zmieniła tryb życia – stała się zamknięta, zrezygnowała ze swojej pasji, jaką były podróże. W niektórych sytuacjach, np. na ruchomych schodach, u powódki nadal pojawia się nieuzasadniony lęk. Objawy lękowe nasilały się też podczas podróży poza miejsce zamieszkania. Okresowo nadal występują zaburzenia snu.

Oceniając skutki wypadku, charakter i procent trwałego uszczerbku na zdrowiu, proces i czas leczenia, czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych powódki, zmianę trybu jej życia, wiek powódki i pozostałe okoliczności, o których mowa wyżej, Sąd Okręgowy uznał, że kwota 20000 zł zasądzona przez Sąd I instancji jest rażąco zaniżona, a odpowiednim, stosownym zadośćuczynieniem na rzecz powódki w rozumieniu art. 445 § 1 k.c. jest kwota 36000 zł.

Uwzględniając zarzuty apelacyjne, Sąd Okręgowy zasądził niemal całość zadośćuczynienia dochodzonego w toku niniejszego procesu. W pozostałej części, tj. 500 zł, powództwo z tego tytułu nadal nie zasługuje na uwzględnienie i podlega oddaleniu. Skoro powódka nie wygrała procesu w całości, brak było podstaw do zmiany orzeczenia o kosztach w pkt 5 wyroku Sądu Rejonowego.

O kosztach za postępowanie apelacyjne Sąd Okręgowy orzekł w pkt 2 na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 5 w zw. z § 15 pkt 1 i § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.). Z uwagi na

uwzględnienie apelacji w całości, Sąd Okręgowy zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 2600 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, na które to koszty składają się: 800 zł – opłata od apelacji oraz 1800 zł – koszty zastępstwa procesowego.